

Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska w Opolu
ul. Firmowa 1
45-594 Opole

WOOS.611.16.2023.PK

Opole, dnia 15 grudnia 2023 r.

**Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Katowicach
ul. Św. Huberta 43/45
40 – 543 Katowice**

Na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.), odpowiadając na pismo nr ZU.6003.21.1.2023 z dnia 14.11.2023 r. (data wpływu do RDOŚ w Opolu: 17.11.2023 r.), w sprawie zaopiniowania projektu Planu Urządzenia Lasu (dalej projekt PUL) dla Nadleśnictwa Tułowice opracowany na lata 2024-2033 wg stanu na 01.01.2024 r. wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko, poniżej przedstawiam nasze stanowisko w ww. sprawie:

Poniższą opinię sporządzono w oparciu o analizę przedstawionej dokumentacji, na którą składają się:

- Ogólny opis lasów Nadleśnictwa Tułowice (Elaborat),
- Opisy taksacyjne,
- Program Ochrony Przyrody wraz załącznikiem zawierającym dane wrażliwe,
- Mapy tematyczne,
- Dane przestrzenne w postaci plików w formacie Shapefile
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko, zwana dalej Prognozą.

Przedmiotową dokumentację przeanalizowano, głównie pod kątem możliwego oddziaływania zapisów Projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Tułowice (projekt PUL) na okres gospodarczy od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2033 r. na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie (PLH160005), obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej (PLH160014), a także na stan populacji chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym w szczególności gatunków wymienionych w załączniku IV Dyrektywy Siedliskowej.

Sposób analizy przedstawionej w Prognozie w zakresie oddziaływania ustaleń projektu PUL na obszary Natura 2000 uniemożliwia zajęcie jednoznacznego stanowiska, co do wpływu ustaleń opiniowanego dokumentu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Zamieszczona w Prognozie ocena przewidywanego wpływu ustaleń projektu PUL na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000 Bory Niemodlińskie i Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej w postaci macierzy przewidywanego oddziaływania jest zbyt ogólna i nie można na jej podstawie w sposób jednoznaczny potwierdzić, że planowane w projekcie zabiegi związane z odnowieniem, pielęgnowaniem drzewostanu oraz użytkowaniem rębny nie będą skutkować pogorszeniem stanu ochrony przedmiotów ochrony ww. obszarów Natura 2000. Program Ochrony Przyrody przytacza zapisy planów zdań ochronnych dla obszarów Natura 2000, jednak w Prognozie nie wskazano w jaki sposób zalecenia z niego wynikające zostały w projekcie PUL uwzględnione (np. czy w obszarze Natura 2000 PLH160014 utrzymano, co najmniej 50% udziału powierzchniowego drzew starszych niż 50 lat w drzewostanach

reprezentujących siedlisko 9190, 91E0, 91F0). Prognoza zawiera twierdzenia wskazujące, że cyt. „zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Tułowice nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszary Natura 2000, w tym w szczególności na cele ochrony tych obszarów”, jednocześnie ww. sformułowania nie są poparte analizą wpływu ustaleń projektu PUL na wyznaczone dla przedmiotowych obszarów Natura 2000 szczegółowe cele ochrony.

Ponadto przedstawione w Prognozie zestawienia nie są ze sobą spójne. Dla przykładu w Prognozie (tabela XXIII) pozytywnie oceniono wpływ ustaleń projektu PUL na siedlisko 91D0 będące przedmiotem ochrony w obszarze PLH160005 wskazując na brak zaplanowania rębni zupełnych w siedlisku, natomiast zarówno zapisy Prognozy (tabela XXVIII) oraz wskazania zawarte w opisie taksacyjnym zakładają użytkowanie rębne tego siedliska. Dodatkowo na blisko 100 ha siedliska zaplanowano użytkowanie przedrębne (trzebieże). W ocenie organu, nie można wykluczyć, że w wyniku planowanego użytkowania gospodarczego siedliska o kodzie 9190 (bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi* *Betuletum* *pubescentis*, *Vaccinio uliginosi* *Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum*) i brzozowo sosnowe bagienne lasy borealne), może dojść do negatywnego oddziaływania na ww. siedlisko. Podstawową formą ochrony tego siedliska jest wyłączenie płatów siedliska z gospodarki leśnej (Poradnik Herbach J. (red). 2004. Lasy i Bory. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 5, s. 344, Mróz W. (red) 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa) - ochrona zachowawcza poprzez pozostawienie bez wskazań gospodarczych związanych z pozyskaniem drewna.

Jak wynika z opisu taksacyjnego przedłożony projekt PUL przewiduje w siedlisku rębnie zupełną IB (zupełną pasową) oraz gniazdową zupełną (IIla). Użytkowanie rębne zwłaszcza rębnią zupełną prowadzi do trwałego zniszczenia siedliska, również z tego względu, że wszelkie metody sztucznego odnowienia lasu, wiążące się z przekształceniem powierzchni ziemi nie służą ekosystemom mokradłowym. Realizacja ustaleń projektu PUL przełoży się bezpośrednio na możliwość osiągnięcia celu ochrony związanego z powierzchnią siedliska w obszarze, tj. utrzymaniem powierzchni siedliska 91D0 na poziomie co najmniej 761 ha oraz może wiązać się z negatywnym wpływem na możliwość osiągnięcia pozostałych celów wskaźników struktury i funkcji siedliska (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 -Dz. Urz. Woj. Op. z 2017 r. poz. 241 z późn. zm.). Na obszarze Nadleśnictwa Tułowice siedlisko zajmuje powierzchnię 713,30 ha, a planowane wykonanie rębni Ib będzie prowadzić do zmniejszenia powierzchni siedliska o ok. 1,28 ha. Ponadto prowadzenie zrębu zupełnego na powierzchni bezpośrednio przylegającej do pozostałego płatu siedliska może w sposób pośredni oddziaływać na stan jego zachowania (nie zaleca się prowadzić zrębów zupełnych w odległości mniejszej niż dwie wysokości drzewostanu od boru bagiennego).

Biorąc pod uwagę powyższe w ocenie organu, Prognoza powinna zostać uzupełniona o szczegółową analizę wpływu planowanych w projekcie PUL zadań (odnowienia, realizacja zabiegów pielęgnacyjnych, realizacja użytków rębnych, usunięcie przestojów) na cele ochrony określone dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 i Bory Niemodlińskie PLH160005 wraz z uzasadnieniem dokonanej oceny. Prognoza powinna przedstawiać również ocenę uwzględnienia w projekcie PUL działań wynikających z planu zadań ochronnych.

Jednocześnie przedstawione dokumenty są wystarczające, aby stwierdzić, że zapisy projektu PUL nie będą w sposób negatywny oddziaływać na cele ochrony rezerwatów przyrody: Złote Bagna, Kokorycz, Dębina. Gospodarowanie w granicy ww. rezerwatów odbywa się na podstawie obowiązujących planów ochrony, stąd w Projekcie w granicy rezerwatów przyrody nie planowano wskazań gospodarczych.

Ponadto zaplanowane w projekcie PUL wskazania nie będą pozostawały w sprzeczności z zapisami aktów prawnych dotyczących pozostałych form ochrony przyrody zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Tułowice (Obszar Chronionego Krajobrazu Bory

Niemodlińskie, Obszar Chronionego Krajobrazu Grodziec, zespół przyrodniczo-krajobrazowy Lipno, użytki ekologiczne: Żurawie Bagno, Dzikie Bagno, Kiełcznica, Bagno przy Wejmutkach, Kanał Młyński, Doły Goszczowickie, pomniki przyrody).

W pododdziałach wchodzących w skład proponowanego rezerwatu przyrody Stawy Tułowickie (leśnictwo Goszczowice, 331g, 345c, 363) nie planowano żadnych wskazań, co pozwala stwierdzić, że wpływ projektu PUL na te obszary pozostaje neutralny.

Przedłożony projekt PUL (Program Ochrony Przyrody rozdz. 6 pn. „Wytyczne do organizacji gospodarstwa leśnego, regulacji użytkowania oraz wykonywania prac leśnych”) zawiera bardzo ogólne wytyczne prowadzenia prac leśnych w odniesieniu do chronionych gatunków roślin i zwierząt, co w ocenie organu wymaga uzupełnienia.

Ponadto nie przewiduje się negatywnego wpływu zapisów dokumentu w odniesieniu do krajobrazu. Projektowane zabiegi gospodarcze mogą powodować krótko i średnioterminowe zmiany w lokalnym krajobrazie, jednakże w perspektywie długoterminowej wszelkie działania gospodarcze zaplanowane w projekcie służą zachowaniu istniejących zasobów leśnych, a tym samym związanego z nimi krajobrazu.

Dodatkowo wnoszę o przeanalizowanie, rozważenie i ewentualne uwzględnienie w projekcie Planu i treści Prognozy następujących uwag:

- Zwraca się uwagę o nieumieszczanie na mapach, które podlegają upublicznieniu, zasięgu stref ochrony. Zasięg ostoi stref gatunków chronionych został zamieszczony, m.in. na mapie przeglądowej cięć i mapowym załączniku do prognozy.
- Wykaz danych wrażliwych - załącznik należy skorygować „in plus” o wydzielenia 136f (zgodnie z załącznikami do decyzji WPN.6442.1.2014.TB).
- Korektę nr wydzielenia wskazanego w POP nr wydzielenia 35a Leśnictwo Głębocko (tab. 31, str. 99) siedlisko 9190 wg. nowej numeracji wydzielenie 39 a.

Justyna Kantorczyk-Gałkiewicz
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Opolu
Regionalny Konserwator Przyrody
w Opolu
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa

Sprawę prowadzi: Patryk Kaciuban Tel. 77 45 26 239; e-mail: patryk.kaciuban@opole.rdos.gov.pl